

KÖNYVAJÁNLÓ

Szarka Miklós: Házasságra felkészítő beszélgetések
Útmutató lelkipásztoroknak és segítőknél
Kálvin, 2013, 180 oldal

Ez egy nehezen olvasható mű. Szarka Miklós viszont alapos értője, sőt hozzáértő tudósa a könyvében tárgyalt témának. Ez a téma a házasság, a könyv pedig útmutató a házasságra felkészítő beszélgetésekhez, kifejezetten a lelkipásztorok és a segítők számára – ahogyan a címe és alcíme szűkre szabva behatárolja. A könyv olvasóközönségi célcsoportja tehát elsősorban, majdhogynem kizárólagosan a református egyházhoz tartozó, abban munkálkodó, szolgáló lelkipásztorok, lelkigondozók köre. De ez nem egy mindenáron zárt kör, hiszen más felekezetűek, foglalkozásúak, helyzetűek is fontos és hasznos tanítást és útbaigazítást kaphatnak belőle a házasságról. Így kerülhet nekünk, baptista lelkipásztoroknak is a kezünkbe.

A könyv elején található *Ajánlás* és *Előszó* tisztázza, hogy a jegyespárok házasságra felkészítése során nem tanításra és dogmák kifejtésére van szükség, hanem lelkigondozói jellegű beszélgetésre. Az ilyen hozzáállással rendelkezők tudják jó eredménnyel forgatni e könyvet. A bevezető fejezet (1. *Együttélési szokások a mai Magyarországon*) még témára hangoló jellegű, a szerző a KSH 2010–2011-es házasságkötési, élettársi, válási adatait elemzi ki; illetve a jegyesekkel folytatandó beszélgetés hét szükséges elemére hívja fel a figyelmet.

A téma kifejtésének első harmadában (2. *A jegyespár befogadása és megismerése*; 3. *A párkapcsolat anatómiájának alapjai*; 4. *A leválási és kapcsolódási folyamat segítése*; 5. *Párválasztási motívumok tisztázása*; 6. *Felkészítés a válsághelyzetek megelőzésére és fogadására*) néhol száraznak ható szakmai leírásokkal találkozunk. A szerző háromféle élethelyzetű jegyespár példáját vázolja fel a beszélgetést vezető lelkigondozó előtt. Ezekre tekintettel kezdi elvezetni az olvasót a tanítói beállítottságtól és az előítéllettől mentes, el- és befogadó, hiteles, betekinthető, kérdezhető, empátikus magatartás kialakításáig és gyakorlásáig. Az emberi személyiség struktúrájának rajzzal történő ábrázolásával, mozgásfolyamatok eseménysorba rendezésével szemlélteti a párkapcsolat alapjait és fejlődését. Ha a társkeresésből kimaradt Isten munkája, akkor a lelkigondozó arra nem csodálkozhat és mutathat rá, tehát a párválasztási motívumokat kell feltárni, tisztázni és szükség esetén orvosolni. A házasságot fenyegető horizontális és vertikális veszélyzónákat ismertetnie kell, majd biztasson a körkörös kommunikációra!

A könyv közepén található fejezetek (7. *Az intim viselkedéskultúra elmélyítése*; 8. *Az egyén, a házaspárkapcsolat és a családi élet erőforrásai*; 9. *Családtervezés és a fogamzástól étikai kérdései*; 10. *A párkapcsolat kegyességi-spirituális rejtélye*) a házasság legbensőségesebb és legmélyebb rejtelmeivel foglalkoznak. Az intimitás kultúrája és a családtervezési etika mintegy keretként fogják közbe az erőforrások kérdését – itt a 8. fejezet után jobb lett volna egyből a 10.-re térni (írja is a 8.-ban: „A fiatal jegyespár figyelmének a transzcendentális irányba való irányításával külön fejezetben foglalkozom”). Az intimitás esetén ne csak tiltás legyen, hanem nevelés, a viselkedérepertóár tanítása és moderálása három téren: preerotikus, erotikus és genitális zónában. Ezek mindegyikét a Bibliából is megerősíti (1Jn 4,18; Énekek 4,7–12; 1Móz 2,25), együttműködésükre és válságaikra is kitér. A családtervezés kapcsán tekintettel kell lenni a jegyespár helyzetére, s el kell magyarázni a negatív és a pozitív családtervezés közti különbséget. Az erőforrások közül előbb ötféle párkapcsolati, aztán a kommunikációs és a kontextuális energiákról beszél, végül a kegyelem erejéről. A jegyespárnak az egyéni és a közös kegyességükre is gondot kell fordítani. A lelkigondozónak a javasolt négy-hat beszélgetés során ezen folyamatokra, a jegyespár jelenlegi állapotára jó rálátása alakuljon ki. Így jellemezhető (11.) *A házasságra előkészítő pásztori beszélgetés mint „minőségi” idő*.

Az egyházi szolgálatot kérő jegyespár egy másik létmennyiségbe léphet be az ilyen beszélgetés során. Ez pedig a Szentlélek munkája, amit a lelkigondozó kér és közvetít feléjük. S végül szóba kerülnek 12. *A házasságkötés ceremonialis kérdései* és 13. *A beszélgetéstől az esketési igehirdetés felé...* A szerző magyarázza az esküvés lényegét Isten hűsége fényében, az ökumenikus (református és római katolikus) házasságkötést; s végül az esketési igehirdetés többféle jellegét.

A könyv lassan emészthető, alapos, odafigyelő, gondolkodó olvasást igényel. Ehhez járul a sok-sok idegen nyelvű kifejezés (a végén 40-et gyűjtött ki és magyaráz meg a szerző), a 29 ábra és táblázat, a bibliai versekre, szakaszokra való hivatkozások és kifejezések (például „felemás iga”, „belső szoba”...) és a fejezetek végén található kérdések. Összességében nagyon jól használható, átgondolt vonalvezetése sokat segít jobban végezni a lelkigondozás ezen különleges formáját.